

PREHRANA VISOKO PRODUKTIVNIH KRAV MOLZNIC

Krmni obrok mora zagotavljati dovolj energije in beljakovin za maksimalno prirejo mleka, omogočiti optimalno fermentacijo v vampu in oskrbljenost z ustreznimi minerali in vitamini. Vse to zagotavlja, da bodo krave odporne in zdrave ter dobro plodne.

Neustrezen krmni obrok velikokrat poslabša mlečno vztrajnost (persistenca), krave ne dosegajo visokih mlečnosti v vrhu laktacije, poslabšajo se reprodukcijske sposobnosti krav, povišajo pa se lahko tudi stroški zdravljenja in veterinarskih storitev. Zaradi jasne povezave med dobro prehrano in zdravjem krav molznic ter produktivnostjo ni smiselno iskati bližnjic v smislu zmanjševanja stroškov z nakupom manj ali cenovno bolj ugodne neustrezne močne krme.

Količino močne krme je treba prilagoditi glede na sistem krmljenja. Pri klasičnem (ročnem) krmljenju jo dodajamo nekje do 8 kilogramov (35 odstotkov), preko krmnega avtomata 10 do 12 kilogramov (45 odstotkov), v mešalno-krmilno prikolico pa lahko dodamo do 50 odstotkov močne krme. Način krmljenja vpliva predvsem na to ali imajo krave možnost prebiranja in v kolikor možnosti prebiranja ni, je lahko delež močne krme v obroku višji. Priporočamo, da prvesnicam krmite do največ devet kilogramov močne krme. Vsebnost v kilogramu suhe snovi obroka ustrezne strukture, mora biti za najboljše krave molznice vsaj 6,6 MJ neto energije za laktacijo in 150 g izkoristljivih beljakovin, ob tem, da mora obrok vsebovati še vedno najmanj 150 g surove vlaknine.

Dnevna priporočila za krmljenje krav z energetsko in beljakovinsko bogatimi krmnimi komponentami (maksimalno dovoljene količine): koruza (4 do 5 kilogramov), silirano koruzno zrnje (5 kilogramov), melasa (1,5 kilograma), suhi pesni rezanci (4 kilograme), silirane pivske tropine (6 kilogramov), bučne pogače (1,5 kilograma), repične tropine (4 kilogramov), Actiprot (3 kilograme).

Pri večjih količinah močne krme, ki jo uporabljamo zaradi slabše osnovne krme, priporočamo, da izberemo kakovostne in v vampu stabilne krmne komponente v pravilnem razmerju glede na priporočila. V kolikor želimo povečati ješčnost krme, ki je slabše kakovosti, moramo molznice krmiti večkrat dnevno, ob približno istem času, krmni dodamo melaso (max. 0,5 kg/krava/dan), glicerol (0,15 kg/krava/dan) ipd., skratka, dodatke, ki zaradi okusa, izboljšuje ješčnost, vendar to naj ne bo pravilo, saj moramo stremeti k pridelavi kakovostne voluminozne krme, katero krave rade žrejo v zadostnih količinah, brez »izboljševalcev« okusa.

Zaradi prevelikih količin močne krme in nepravilnega razmerja le te, v krmnem obroku, lahko pride do presnovnih težav, in sicer do acidoze (zakisane vsebine predželodcev) ali ketoze (bazične vsebine predželodcev).

Prevelike količine posamičnih krmil in krmnih mešanic so eden od vzrokov za nastanek acidoze. Če krave ne pojedjo zadostnih količin voluminozne krme, ustrezne strukture, je ena izmed posledic, tudi pomanjkanje prežvekovanja. Med prežvekovanjem se izloča slina, katera je bazična, kar vpliva na ustrezen pH v vampu. Prvi simptom za odkrivanje acidoze je zmanjšana količina maščobe v mleku. Proti acidozi se tako priporoča naslednje posebne proizvode: natrijev bikarbonat, magnezijev oksid in žive kvasovke.

Ketoza pa je predvsem posledica prevelikih količin beljakovin v obroku, še posebej, če so beljakovine hitro razgradljive. Velike količine amonijaka, ki se sproščajo ob razgradnji beljakovin ali pa nastajajo ob velikih količinah nebeljakovinskih dušičnih snovi v krmi, zvišujejo pH vsebine predželodcev, kar omejuje delovanje mikroorganizmov v prebavi, zato se priporoča uporabo propilenglikola, glicerola in zaščitnih maščob.